

Lineaarialgebra ja matriisilaskenta II

Kurssikoe 4.3.2020

Helsingin yliopisto, Matematiikan ja tilastotieteen osasto

- (a) Onko olemassa sellaista lineaarikuvausta $L : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$, että $L(1, 1, 2) = (0, 1, 1)$, $L(0, 1, 0) = (1, 1, 1)$, ja $L(1, 2, 2) = (5, 6, 7)$? Perustele vastauksesi.
(b) Olkoon $L : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^3$ lineaarikuvaus, jolle pätee $L(1, 0) = (1, 2, 0)$ ja $L(0, 1) = (1, 1, 1)$. Laske $L(3, 4)$.

- Vektoriavaruuden V osajoukkoa W sanotaan *aliavaruudeksi*, jos seuraavat ehdot pätevät:

- $\bar{w} + \bar{u} \in W$ kaikilla $\bar{w}, \bar{u} \in W$.
- $c\bar{w} \in W$ kaikilla $c \in \mathbb{R}$, $\bar{w} \in W$
- $\bar{0} \in W$.

- Osoita, että joukko

$$W = \left\{ \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix}, \mid a, b, c \in \mathbb{R} \right\}$$

on 2×2 -matriiseista koostuvan vektoriavaruuden $\mathbb{R}^{2 \times 2}$ aliavaruus.

- Onko joukko W vektoriavaruus? Perustele vastauksesi lyhyesti.

- Avaruudessa $\mathbb{R}^2$ voidaan määritellä sisätulo kaavalla

$$\langle \bar{u}, \bar{v} \rangle = 2u_1v_1 + u_2v_2.$$

Tässä tehtävässä käytetään kyseistä sisätuloa. Tutkitaan aliavaruutta $W = \text{span}((-3, 1))$.

- Onko vektori $(1, 3)$ kohtisuorassa komplementissa $W^\perp$? Entä vektori $(2, 12)$?
- Määritä aliavaruus $W^\perp$ ja etsi sille jotkin virittäjät.
- Piirrä kuva, jossa näkyy aliavaruudet W ja $W^\perp$. Miten selität sen, että nämä aliavaruudet eivät kuvassa näytä olevan kohtisuorassa toisiaan vastaan?

Huomaa, että koe jatkuu toisella sivulla!

4. Mitkä seuraavista väitteistä pitävät paikkansa? Todista tai anna vastaesimerkki.

(a) Jokainen lineaarikuvaus $L : \mathbb{R}^4 \rightarrow \mathbb{R}^2$ on surjektio.

(b) Jos V on vektoriavaruus ja lineaarikuvauksella $L : V \rightarrow V$ on ominaisarvo $\lambda \in \mathbb{R}$ ja sitä vastaavat ominaisvektorit $\bar{v}$ ja $\bar{u}$, niin myös vektori $\bar{v} + \bar{u}$ on ominaisarvoa λ vastaava ominaisvektori.

5. (a) Mitä tarkoittaa, että vektoriavaruudet U ja V ovat isomorfiset? Anna matemaattisesti täsmällinen määritelmä ja kerro lisäksi, mikä on sen taustalla oleva idea.

(b) Tiedetään, että reaalisten 2×2 -diagonaalimatriisien joukko

$$\left\{ \begin{pmatrix} a & 0 \\ 0 & b \end{pmatrix}, | a, b \in \mathbb{R} \right\}$$

on vektoriavaruus. Osoita, että se on isomorfinen avaruuden $\mathbb{R}^2$ kanssa (vihje: yksi tapa tehdä tämä on etsiä sopiva lineaarikuvaus).